

VANHAEGENDOREN, Maurits, historicus, archivaris, politicus (Leuven 23 augustus 1903).

Na humaniorastudie aan het Sint-Pieterscollege te Leuven studeerde hij aan de Katholieke Universiteit aldaar. Hij behaalde er de kandidatuur in de klassieke filologie en het doctoraat in de geschiedenis. In 1928 werd hij archivaris bij het algemeen

Rijksarchief en van 1952 tot '68 was hij er conservator. Zijn archiefwerk beperkte zich vooral tot het opstellen van inventarissen. In 1948 was hij ook docent geworden aan het Hoger Instituut voor Handels- en Bestuurswetenschappen. In 1968 werd hij afgevaardigde bij de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad. Van 1968 tot '71 was hij gecoöpteerd senator en sinds 1971 is hij provinciaal senator voor Brabant. Vanhaegendoren is tevens lid van de Commissies voor de Culturele Zaken en het Wetenschapsbeleid.

Als zoon van de activist Emiel Vanhaegendoren, gemeenteonderwijzer te Leuven, werd hij al zeer vroeg betrokken bij de Vlaams-nationale strijd na de Eerste Wereldoorlog, maar hij maakte ook kennis met de harde levensomstandigheden van een door de repressie getroffen gezin: de vader gebroodroofd en hijzelf van het Koninklijk Atheneum te Leuven verwijderd. Aan het Sint-Pieterscollege was Vanhaegendoren actief lid van de Vlaamse studentenbeweging en richtte hierbinnen een scoutsgroep op. Aan de scoutsbeweging zou hij tot 1948 veel van zijn talent en tijd geven. Als flamingantisch padvindersleider in een nog unitair-Belgische scoutsbeweging, met o.m. verscheidene Franstalige groepen in Vlaamse steden, wist hij de jonge padvinderij bij het volk te laten aansluiten, dank zij contact met de Nederlandse katholieke padvinderij. Hij slaagde er dan ook in de katholieke padvinderij in Vlaanderen autonoom te maken in Belgisch federaal verband: in 1930 werd het Vlaams Verbond van Katholieke Scouts (VVKS) boven de doopvont gehouden. Vanhaegendoren werd de eerste verbondscommissaris. Van 1925 af gaf hij ook al scoutstijdschriften uit, waarvan

hij de belangrijkste publicist en redacteur werd. Nog voor de Tweede Wereldoorlog verscheen *Verkennersleven*, een standaardwerk over de padvindingsbeweging. Het verzet tegen een hardnekkig franskiljons scoutisme en tegen een al te klerikale Katholieke Actie veroorzaakte spanningen met de bisschoppelijke overheid. In 1948 werd Vanhaegendoren, na een merkwaardige vernederlandsing van het katholieke scoutisme en een kwantitatieve uitbreiding van het VVKS, door de aartsbisschop van Mechelen tot ontslag gedwongen. Maurits Coppieters, sinds 1947 zijn adjunct, volgde hem op.

In 1950 kwam op initiatief van Vanhaegendoren de Stichting Lodewijk de Raet (z. aldaar) tot stand. Tot april 1968 was hij er voorzitter van. Van 1955 tot '67 was hij ook voorzitter van het Koördinatiekomitee Taalregeling Hoger Onderwijs. Vanhaegendoren zetelde tevens in het presidium van het Nationaal Komitee 5 november, tot hij in 1968 gecoöpteerd senator werd voor de Volksunie. Als senator diende hij verscheidene wetsvoorstellen in, o.m. op het vlak van hoger onderwijs en wetenschapsbeleid. Op 10 februari 1972 werd hij tweede ondervoorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap. De bevoegdheidssfeer van de Nederlandse Cultuurraad zelf werd een kernpunt van zijn kritisch streven. Tevens onderscheidde hij zich als de indiener van voorstellen van decreet in de sector van het cultuurbeleid.

In 1939 was Vanhaegendoren gehuwd met Yvonne Groffi, die een grote rol speelde in de vernederlandsing van de Gidsenbeweging, wat na de Tweede Wereldoorlog eveneens tot conflictsituaties leidde (z. *Blauwe Gidsen*). Na haar overlijden trad hij in 1955 voor de tweede maal in het huwelijk met Simone Cloots, stafmedewerkster bij de Stichting Lodewijk de Raet.

WERKEN: Artikelen in *Ons Erfdeel; Kultuurleven; Het Gemenebest; Synthèses; Gids op maatschappelijk gebied; Streven*. - Boeken: *Vlaamse Beweging: nu en morgen*, 2 dln. (1962); *Vlaamse Beweging: Verweer en aanval* (1964); *Vlaanderen: eisende partij* (1966); *Zwartboek van de culturele achterstelling van Vlaanderen* (1969); *Zwartboek van de Vlaamse achterstand in het wetenschappelijk onderzoek* (1968); *Nationalisme en Federalisme* (1971); *Zwartboek van de „liberté du père de famille”* (1971).

MAURITS COPPIETERS